

MUZEJSKO KAZALIŠNA ZBIRKA

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKOG KAZALIŠTA

ZAVODA ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE HAZU

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2016. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanje

Tijekom 2016. preuzeto je od više kazališta i kazališnih festivala te različitih drugih znanstvenih, kulturnih i umjetničkih ustanova, kao i nakladnika i pojedinaca raznovrsno muzejsko-arhivsko gradivo, knjižna i časopisna izdanja.

Od važnije građe valja navesti da je Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb predalo za sezonu 2014./2015. uvezane kazališne cedulje i uvezane knjižice te za sezonu 2015./2016. još 25 knjižica, kao i pedesetak plakata za dvije navedene sezone kao i 12 knjižica iz prethodnih sezona. Povijesno i dokumentarno posebno je vrijedna donacija gospodina dipl. ing. Arh. Radovana Horvata, koji je poklonio Odsjeku tri albuma fotografija članova Moskovskoga hudožestvenog teatra iz 1921. i 1922. te članova disidentske grupe MHT-a iz 1924., kao i album sa zapisima ruskih kazališnih umjetnika prigodom gostovanja u Zagrebu.

Hrvatsko narodno kazalište, Split dostavilo je još četiri dramska prijevoda, a gđa Olga Vujović veliki broj kazališnih knjižica i cedulja.

Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta donirane su u 2016. mnogobrojne knjige, a među darovateljima su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Akademijin Odsjek za povijest hrvatske glazbe, Knjižnica HAZU, Kabinet grafike HAZU, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Matica hrvatska, Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb, Muzej Grada Zagreba, Naklada Orbis, Hrvatski centar ITI, Glumačka družina Histrion, Alfa, Leykam, Književni krug Split / Dani hvarskog kazališta, Pula Media / Kazalište dr. Inat, Zaklada Genc – Naklada Ivan Bošković, Split, Mirna Sindičić – Sveučilište Zadar, Darko Gašparović, Sanja Nikčević...

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

U svrhu zaštite arhivskoga gradiva i rada znanstvenih djelatnika Odsjeka skenirano je (u jpg formatu / 300 dpi) oko 3000 jedinica arhivskoga gradiva koje se čuva u Odsjeku (fotografije, kazališne cedulje, scenografske i kostimografske skice).

3. DOKUMENTACIJA

3.6. Hemeroteka

Nadovezujući se na praksu, začetu još 1902. u Hrvatskom narodnom kazalištu te usvojenu i produženu u Odsjeku za teatrologiju, nastavljen je rad na svakidašnjem odabiranju, osnovnom bibliografskom označavanju, izrezivanju i lijepljenju članaka, osvrti, prikaza, reportaža, razgovora i intervjua iz dostupnog tiska (Jutarnji list, Večernji list) o hrvatskim profesionalnim i važnijim poluprofesionalnim i alternativnim kazalištima, kazališnim družinama i grupama, te o festivalima, smotrama i susretima, kao i o dramskim, glazbeno-scenskim i baletnim praižvedbama, premijerama i obnovama, a i gostovanjima, te kazališnim umjetnicima, dramatičarima, glazbeno-scenskim i baletnim autorima.

Nastavljeno je također sustavno presnimavanje svih tekstova o kazališnoj umjetnosti i umjetnicima, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima iz dnevnog tiska dostupnog na Internetu.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Knjižnica Odsjeka dobila je darovanjem pedeset i šest knjiga u 2016. godini.

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Novoprimljena izdanja razvrstana su po strukama i katalogizirana te obrađena u word formatu.

6. STRUČNI RAD

6.12. Informatički poslovi muzeja

Nastavljena je digitalizacija kazališnih cedulja Hrvatskoga narodnog kazališta te je temeljem odobrenoga novčanog iznosa Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba obavljeno skeniranje daljnjih 620 stranica, a za 353 cedulje, koje su skenirane 2015. godine izvršen je unos metapodataka.

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Tema i nositelj projekta

a) Repertoar hrvatskih kazališta, knjiga četvrta

Nakon provjere stranih naslova djela i imena te ažuriranja literature o hrvatskoj dramskoj književnosti i kazalištu, kao i teatrografskih radova, rukopis je pripremljen za redakciju sloga, recenziranje i tisak. Na projektu su osim glavnog istraživača dr. sc. Branka Hećimovića radile Tatjana Skendrović i Anamarija Žugić.

b) Vrijeme i prostor europske i hrvatske djelatnosti glumca i redatelja Ive Raića

Budući da se ključni dio umjetničke karijere Ive Raića oblikovao u Beču, Berlinu, Pragu i Hamburgu i budući da je prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban, unatoč detaljnom istraživanju njegovoga inozemnog djelovanja, naknadno došla do nepoznatih podataka, koji su unijeli nove, bitne spoznaje, bila je prisiljena mijenjati strukturu svoje monografije i doraditi je.

c) dr. sc. Martina Petranović radila je na samostalnom projektu Kazalište kao meta – hrvatska kazališta u Domovinskom ratu koji financira Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

7.2. Publicirani radovi

Znanstveni rad

Prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban, znanstvena savjetnica

Raićeva režija Zajčeve opere Prvi grijeh, 1912. / The Staging of Zajc' Opera Prvi grijeh (The First Sin, 1912) by Ivo Raić. U: Ivan Zajc (1832 – 1914) Glazbene migracije i kulturni transferi u srednjoj Europi i šire u dugom 19. stoljeću. / Ivan Zajc (1832 – 1914) Musical Migrations and Cultural Transfers in long 19th Century in Central Europe and Beyond. Hrvatsko muzikološko društvo, sv. 17. Zagreb 2016., str. 517-526.

Kazalište između kulture i vremena. U: Dani hvarskog kazališta. Publika i kritika. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Književni krug. Zagreb, Split 2016., str. 462-482.

Julije Šenoa – dramatičar osebnih spisateljskih pogleda: U: Julije Šenoa: Kobna cvjetača. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstvenoistraživački rad Koprivničko-križevačke županije u Križevcima. Zagreb, Križevci 2016., str. 7-16.

Tucićeve drama Osloboditelji u Dublinu 1919. i u Londonu 1920. Krležini dani u Osijeku 2015., Hrvatska drama i kazalište u inozemstvu. Prvi dio. Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Zagreb – Osijek 2016.

Dr. sc. Martina Petranović, znanstvena suradnica

Publika i kazališna likovnost. Dani hvarskog kazališta. Publika i kritika. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Književni krug. Zagreb – Split 2016., str. 174-189.

Ranko Marinković i hrvatska kazališna historiografija. Teatar Ranka Marinkovića. Zbornik radova sa 7. Dana Ranka Marinkovića u Komiži. Ur. Jakša Fiamengo i Martina Petranović. Grad Komiža. Komiža 2016., str. 96-113.

Drame Tene Štivičić na međunarodnoj sceni. Krležini dani u Osijeku 2015., Hrvatska drama i kazalište u inozemstvu. Prvi dio. Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Zagreb – Osijek 2016., str. 242-267.

Theatre/Performance Archives. Platform. East European Performing Arts Companion. Ed. Joanna Krakowska and Daria Odija. Adam Mickiewicz Institute, Centre for Culture i Lublin, Institute of Arts of the Polish Academy of Sciences, City of Lublin. Lublin – Warsaw 2016., str. 341-347.

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.1. Znanstveni skupovi

Naziv skupa: Krležini dani u Osijeku 2016.

Tema: Hrvatska drama i kazalište u inozemstvu, drugi dio

Vrijeme održavanja: 12. – 14. prosinca 2016.

Mjesto održavanja: Osijek

Kao i prethodnih dvadeset i šest godina Krležinih dana u Osijeku, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta bio je i u 2016. organizator znanstvenog skupa koji se na krovnu temu Hrvatska drama i kazalište u inozemstvu održao u Svečanoj dvorani osječkog Filozofskog fakulteta 13. i 14. prosinca. Voditelj Odsjeka dr. sc. Branko Hećimović obnašao je dužnost predsjednika Odbora Krležinih dana, a članica Odbora bila je prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban. Sve poslove oko organizacije skupa i tiskanja zbornika obavila je Tatjana Skendrović. Na znanstvenom skupu Hrvatska drama i kazalište u inozemstvu, drugi dio sa svojim priopćenjima sudjelovale su znanstvena djelatnica Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban s temom Iščitano iz ostavština.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

U 2016. izložbena djelatnost Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta bila je velika i raznovrsna, a ostvarena je samostalnim i suorganizacijskim izložbama kao i posudbama eksponata za izložbe drugih institucija.

27. 1. 2016. – 25. 2. 2016. održana je u paviljonu Gradska loža, Zadar izložba Slikar i kazalište – Zlatko Kauzlarić Atač koja se znatnim dijelom temeljila na eksponatima Odsjeka. (Nositeljica zadatka: viša znanstvena suradnica dr. sc. Martina Petranović, izvršiteljica zadatka: Jasna Đurđević).

3. 2. 2016. – 25. 2. 2016. održana je izložba Međunarodni kazališni plakati 2014/2015 Hrvatskoga narodnog kazališta u Varaždinu u suorganizaciji s Odsjekom za povijest

hrvatskog kazališta (Nositelj zadatka: znanstveni savjetnik u trajnom zvanju dr. sc. Branko Hećimović, izvršiteljica zadatka: Jasna Đurđević).

12. i 13. 4. 2016. održana je u Čitaonici Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta izložba Naš Shakespeare u sklopu Akademijinih Dana otvorenih vrata. Autorica izložbe je viša znanstvena suradnica dr. sc. Martina Petranović, stručne suradnice Jasna Đurđević i Tatjana Skendrović.

22. 4. 2016. prigodom predstavljanja knjige Julije Šenoa: Kobna cvjetača, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveno-istraživački i umjetnički rad Koprivničko-križevačke županije u Križevcima otvorena je izložba o Juliju Šenoi, sastavni dio izložbe Obitelj Šenoa i Hrvatsko narodno kazalište znanstvene savjetnice u trajnom zvanju prof. dr. sc. Antonije Bogner-Šaban i znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju dr. sc. Branka Hećimovića. (Stručna suradnica Jasna Đurđević).

14. 5. 2016. – 21. 8. 2016. održana je izložba Veličanstveni Vranyczanyjevi – umjetnički, povijesni i politički okvir života jedne obitelji u Muzeju za umjetnost i obrt, Zagreb za koju je Odsjek posudio nekoliko eksponata. (Stručna suradnica Jasna Đurđević).

16. 6. 2016. otvorena je u Muzeju Grada Zagreba izložba Ruža Cvjetičanin operetni dragulj za koju je Odsjek posudio veći broj eksponata. (Stručna suradnica Jasna Đurđević).

22. 9. 2016. – 4. 10. 2016. održana je u suorganizaciji Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta i Hrvatskoga narodnog kazališta u Varaždinu izložba Kazališni portreti Zlatka Kauzlarića Atača u izložbenim prostorima varaždinskog kazališta. (Autor izbora eksponata: Marijan Varjačić. Nositelj zadatka: znanstveni savjetnik u trajnom zvanju dr. sc. Branko Hećimović. Stručna suradnica Jasna Đurđević).

27. 10. 2016. – 17. 11. 2016. održana je izložba Kazalište i kulturna memorija – 50 godina Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta u muzejskom prostoru palače Narodni dom, Zagreb, Opatička 18 autorice, više znanstvene suradnice dr. sc. Martine Petranović. (Stručne suradnice Jasna Đurđević, Tatjana Skendrović i Anamarija Žugić). Otvorenje izložbe je uvodnom riječju popratio predsjednik Akademije akademik Zvonko Kusić, a govorili su još voditelj Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta dr. sc. Branko Hećimović i autorica izložbe.

10. 11. 2016. – 27. 1. 2017. otvorena je izložba Boris Papandopulo u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti Odsjeka za povijest hrvatske glazbe u Knjižnici HAZU, Strossmayerov trg 14 za koju je Odsjek posudio eksponate iz svoje Muzejsko-kazališne zbirke. (Izvršiteljice zadatka: Jasna Đurđević i Tatjana Skendrović).

16. 11. -19. 11. 2016. održana je u Galeriji Waldinger u Osijeku, a u okviru projekta Hrvatske, Slovenije, Italije, Španjolske: Lutkarstvo u prvoj polovici dvadesetog stoljeća / Puppetry in tje first half of the 20th century, izložba Hrvatsko lutkarstvo između dva rata / Croatian puppetry during the interwar period za koju je posuđeno više izložaka. (Nositeljica zadatka: znanstvena savjetnica u trajnom zvanju prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban).

27. 11. 2016. – 26. 2. 2016. održana je u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu izložba Orašar – najljepša božićna bajka za koju je Odsjek posudio više eksponata. (Nositeljica zadatka: viša znanstvena suradnica dr. sc. Martina Petranović, stručna suradnica Jasna Đurđević).

12. 12. – 17. 12. 2016. održana je u prizemnom foyeru Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku, a u sklopu Krležinih dana, izložba Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta Naš Shakespeare, koja je u odnosu na zagrebačku povećana s dvadeset na trideset eksponata. Autorica izložbe na Krležinim danima u Osijeku je viša znanstvena suradnica dr. sc. Martina Petranović. (Stručne suradnice Jasna Đurđević, Tatjana Skendrović, Anamarija Žugić).

8. 12. 2016. u Hrvatskom povijesnom muzeju otvorena je izložba Ivan Kukuljević Sakcinski začetnik hrvatskog identiteta za koju je Odsjek posudio građu iz svoje Muzejsko-kazališne zbirke. (Izvršiteljica zadatka: Jasna Đurđević).

10. IZDAVAČKA DJELATNOST

10.1. Tiskovine

Po već ustaljenom zaduženju između utemeljitelja i suutemeljitelja Krležinih dana u Osijeku, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta osim što je bio glavni organizator znanstvenog skupa bio je i glavni i jedini nositelj poslova oko objavljivanja zbornika: Krležini dani u Osijeku 2015., Hrvatska drama i kazalište u inozemstvu, prvi dio. Priredio Branko Hećimović. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek 2016.

Zbornik sadrži dvadeset i četiri priopćenja sa znanstvenog skupa, među kojima su i priopćenja triju znanstvenih djelatnica Odsjeka – prof. dr. sc. Antonije Bogner-Šaban, dr. sc. Ane Lederer i dr. sc. Martine Petranović, te kronologija i repertoar kazališne smotre Krležinih dana u Osijeku 2015., napomena, kazalo imena i summary.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.2. Predavanja

Prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban

Kao gost profesor izlagala na temu: Modernistička kazališna režija. Umjetnička akademija u Osijeku, 11. i 12. travnja 2016.

15. FINACIJE

15.1. Izvor financiranja

Izdavanje zbornika Krležini dani u Osijeku 2015. financijski su potpomogli Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Osijek.

Izložbu Kazalište i kulturna memorija – 50 godina Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta financirali su Grad Zagreb i Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.